

PROTOCOL

KLACHTENCOMMISSIE INZ. SEKSUEEL MISBRUIK in kerkelijke en/of pastorale gezagsrelaties

Protocol voor behandeling van klachten aangemeld via

Stichting Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken (Meldpunt)

De Klachtencommissie (KC) behandelt aangiften van klachten over ambtsdragers of personen, die werkzaam zijn of waren in een kerkelijke functie, over seksueel misbruik in kerkelijke en/of pastorale gezagsrelaties binnen de reformatorische kerken. In dit protocol wordt nader uitgewerkt welke klachten hieronder vallen.

I. Binnenkomen melding

I.1. Melding door klager

De klager dient een klacht in bij het Meldpunt.¹ Dit vormt de toegang tot de Klachtencommissie.

I.2 Aanmelding door Meldpunt bij Klachtencommissie

Het Meldpunt spreekt met de klager voorafgaand aan een melding over een eventuele aangifte bij de politie. De KC checkt of het Meldpunt dit besproken heeft.

De klager meldt de klacht schriftelijk, via het Meldpunt, bij de secretaris van de KC.

De aanmelding voor behandeling door de KC is altijd vergezeld van de benodigde gegevens om de ontvankelijkheid te kunnen beoordelen.

II. Ontvankelijkheid

Na ontvangst van een schriftelijke melding van de klacht volgt binnen twee weken een bevestiging van ontvangst en van het al dan niet ontvankelijk zijn van de klager.

De klager is ontvankelijk als de schriftelijke melding van de klacht voldoet aan de volgende voorwaarden.

De klacht bevat:

1. de naam en contactgegevens van de klager en een dagtekening;
2. een omschrijving van de uiting die aangegeven wordt als misbruik in de gezagsrelatie dan wel van een andere relatie binnen de reformatorische kerken (zie definities van 'seksueel misbruik' en 'seksuele intimidatie' in de bijlage bij dit protocol);
3. het tijdstip of de periode waarop deze betrekking heeft en
4. de naam, kerkelijke gemeente, kerkelijke functie en het adres van de aangeklaagde.

Anonieme klachten worden niet in behandeling genomen.

Als er een justitieel onderzoek loopt dan is dat voor de KC geen belemmering om de klager ontvankelijk te verklaren. Wel kan de behandeling van de klacht vooralsnog worden opgeschort.

Klachten kunnen (mede) betrekking hebben op gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden voorafgaand aan de ambtsperiode dan wel aan de pastorale gezagsrelatie, voorzover de gevolgen daarvan doorwerken in het heden. Ook klachten over seksueel misbruik die niet vallen onder een pastorale gezagsrelatie kunnen voor zover zij doorwerken of door kunnen werken in het ambtelijk en kerkelijk functioneren, aan de KC worden voorgelegd.

¹ Met klager wordt ook klaagster bedoeld.

III. Hoor en wederhoor

De procedure vindt plaats op basis van hoor en wederhoor.

Als de klager ontvankelijk is, stuurt de KC de inhoud van de klacht door naar de aangeklaagde. De aangeklaagde krijgt gelegenheid binnen twee weken schriftelijk aan de KC op de klacht te reageren. Deze reactie wordt na ontvangst door de KC ter kennis gebracht aan klager.

De KC informeert de preses en de scribe van de kerkenraad en/of in voorkomende gevallen de consultant van de gemeente van aangeklaagde dat er een klacht tegen de betreffende aangeklaagde in behandeling wordt genomen.

De KC bepaalt binnen vier weken na ontvangst van de schriftelijke melding, datum en plaats waar klager en aangeklaagde door de KC zullen worden gehoord.

Die gesprekken vinden zo mogelijk plaats binnen acht weken na het ontvankelijk verklaren van de melding.

Beide partijen krijgen uiterlijk twee weken voor de zitting van hoor en wederhoor een schriftelijke oproep. De hoorzittingen zijn besloten. Klager en aangeklaagde worden buiten elkaars aanwezigheid gehoord. Derden worden door de KC alleen betrokken in geval dit de echtgeno(o)t(e) van klager/aangeklaagde betreft.

De gesprekken vinden plaats met (een deel van) de KC, waarbij de KC bij voorkeur is vertegenwoordigd door mannelijke en vrouwelijke leden.

Er vinden zoveel gesprekken plaats als naar het oordeel van de KC dienstig is voor het onderzoek.

Bij een behandeling van een klacht wordt gewerkt met een commissie van tenminste twee of meer personen. Bij voorkeur is tenminste één van de betrokkenen lid van het kerkverband waarbinnen de klacht speelt. Deze is bekend met het eigene van het kerkgenootschap.

De gesprekken met zowel klager als aangeklaagde vinden zo mogelijk met dezelfde commissieleden plaats. Dit omwille van het overzicht en de afstemming. Bij de commissie die met klager/aangeklaagde spreekt is altijd een vrouw betrokken.

De gesprekken vinden plaats op een neutrale locatie om herkenning door derden zoveel mogelijk uit te sluiten.

Het is niet toegestaan dat klager of aangeklaagde een opname maakt van het gesprek met de KC.

Alles wat klager of aangeklaagde vertelt kan worden opgenomen in het verslag.

Van de gesprekken met beide partijen wordt schriftelijk verslag gedaan. Beide partijen krijgen gelegenheid om het verslag van het gesprek met henzelf, persoonlijk van commentaar te voorzien.

Gehoorde partijen hebben recht van correctie wat betreft informatie die feitelijk onjuist is weergegeven. Ook hebben zij het recht om een persoonlijk aanhangsel aan het verslag toe te voegen.

Nadat de gesprekken hebben plaatsgevonden, krijgen beide partijen de gelegenheid om schriftelijk te reageren op een beknopt verslag van de KC over het gesprek met de andere partij. Eerst krijgt de klager de gelegenheid om te reageren op wat door de aangeklaagde naar voren is gebracht. Als laatste mag de aangeklaagde zich verweren tegen wat de klager naar voren heeft gebracht.

IV. Verslag van bevindingen

Nadat hoor, wederhoor en de mogelijkheid tot correctie en commentaar hebben plaatsgevonden, schrijft de KC in een "Verslag van bevindingen" haar afwegingen, conclusie en advies voor de kerkenraad. In de conclusie geeft de KC een oordeel over de gegrondheid van de klacht. De KC doet dit op basis van de gevoerde gesprekken en eventueel daarbij aangereikt materiaal. De inhoud van het "Verslag van bevindingen" is voor de verantwoordelijkheid van de KC.

In de afhandeling van een klacht functioneert de KC als één entiteit. Bespreking van bevindingen zal plenair gebeuren, waarbij (zoveel mogelijk) alle leden van de KC aanwezig zijn. Zij is als geheel verantwoordelijk voor het verslag van bevindingen en het advies. Betrokkenen vanuit de KC vertegenwoordigen (het oordeel van) de gehele commissie.

Het Meldpunt krijgt bericht zodra de klacht afgehandeld is. Daarbij wordt enkel aangegeven of de klacht door de KC is beoordeeld als (deels) gegrond of ongegrond.

V. Advies aan de kerkenraad

De KC stuurt een verslag van bevindingen naar klager en aangeklaagde, alsook naar preses en scriba en/of in voorkomende gevallen naar de consultant. Tevens wordt de conclusie van het verslag van bevindingen toegezonden aan de betrokken kerkenra(a)d(en).

Het verslag van bevindingen bevat een weergave van klacht en verweer en een uitspraak van de KC waaruit blijkt wat (voor zover in 'redelijkheid aannemelijk' kan worden gemaakt) in de relatie tussen klager en aangeklaagde heeft plaatsgevonden.

De afvaardiging die vervolgens het advies uitbrengt aan de kerkenraad hoeft niet per se (volledig) gelijk te zijn aan de samenstelling van de commissie die de gesprekken heeft gevoerd. Een van de afgevaardigden maakt deel uit van het betreffende kerkverband.

VI. Verstrengeling van belangen

De KC hecht veel waarde aan haar onafhankelijkheid. Een KC zal zich terugtrekken uit de behandeling van een zaak als hij of zij klager of aangeklaagde kent. Te denken valt aan een zaak die speelt in de eigen kerkelijke gemeente, of wanneer het familierelaties, vrienden, kennissen, eigen patiënten of cliënten betreft.

Als de bezetting van de KC het toelaat, proberen ambtsdragers (zoveel mogelijk) afstand te nemen van de te behandelen zaak wanneer die zich afspeelt in de eigen classis.

VII Privacy

De KC gaat om met zeer persoonlijke informatie van betrokkenen. Documentatie over casuïstiek wordt beheerd via OneDrive, met toegang door middel van een wachtwoord. Leden voorkomen opslag van privacygevoelige informatie op een eigen device. De informatie vanuit de notulen en actielijst zijn niet herleidbaar tot personen of bepaalde casuïstiek. Een privacy statement wordt gedeeld met betrokkenen (klager en aangeklaagde) op het moment dat een klacht binnenkomt.

Alle stukken worden beheerd door de ambtelijk secretaris en worden in principe twintig jaar bewaard. Deze termijn kan worden verlengd met vijf jaar indien gedurende de bewaartermijn opnieuw een klacht van gelijksoortige strekking jegens de betrokken persoon wordt ingediend. Na afloop van de bewaartermijn worden de stukken vernietigd.

VIII Vergaderstructuur

Elk jaar worden vijf vergadermomenten gepland. Per vergadering zal gekeken worden of er voldoende punten zijn om de vergadering door te laten gaan. Aanwezigheid wordt verwacht. De bespreking van een klacht is teamwork. Een gewogen oordeel en advies is gebaat bij de inbreng van alle leden.

Wat betreft besluitvorming wordt gestreefd naar consensus. Het oordeel en het advies dienen gedragen te worden door alle leden.

De ambtelijk secretaris van het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening GG maakt naar aanleiding van de vergadering notulen en een actielijst. Deze worden na afstemming met de secretaris van de KC, binnen twee weken na de vergadering beschikbaar gesteld voor de leden.

IX Rapportage

Jaarlijks rapporteert de KC over haar werkzaamheden aan de betreffende deputaatschappen² als verantwoording aan de deputaten ten behoeve van de Generale Synode. Deze rapportage is geanonimiseerd, niet herleidbaar tot casuïstiek. De volgende kengetallen worden bijgehouden: aantal meldingen, ontvankelijkheid van klagers, aantal afgeronde klachten, aantal per kerkgenootschap en inzet van de KC bij een klacht. Daarnaast bevat de rapportage informatie over de samenstelling en de werkzaamheden (aantal vergaderingen) van de KC en de financiële verantwoording.

² Deputaatschap Kerkelijke Dienstverlening (GG), Deputaatschap Psychosociale Hulp (GGiN) en Stichting Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken

X Vergoeding

De leden van de KC kunnen gebruikmaken van de declaratieregeling van de diverse kerkgenootschappen voor onkosten en reiskosten. Deze regeling is onderling afgestemd. Er wordt geen vacatievergoeding gegeven. Ter vergadering kan een declaratie worden ingeleverd bij de ambtelijk secretaris van de KC.

XI. Slotclausule

De problematiek van seksueel misbruik in kerkelijke afhankelijkheidsrelaties is complex.

Er kunnen zich situaties voordoen waarin dit protocol niet heeft voorzien. Er kan sprake zijn van botsende verantwoordelijkheden en tegenstrijdige belangen, die vragen om specifieke afwegingen die niet in algemene termen te verwoorden zijn. In dergelijke situaties zal de KC proberen met wijsheid de juiste belangen op de juiste wijze te behartigen.

Vastgesteld in de vergadering van de Klachtencommissie d.d. 8 september 2025

Bijlage

Definities:

Seksueel misbruik:

Iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden.
Toelichting: Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

Seksuele intimidatie

Seksueel getinte aandacht of toenaderingen die als ongewenst worden ervaren. Toenaderingen kunnen verbaal, non-verbaal of fysiek zijn.

Toelichting: In het verleden sprak men ook wel van 'ongewenste intimiteiten'. Het woord intimiteiten heeft echter een positieve klank, terwijl het gaat om negatief ervaren, intimiderende toenaderingen.